

УКРАЇНА
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ДМИТРА МОТОРНОГО

НАКАЗ

27.05.2025

м. Запоріжжя

№ 27 - ОД

**Про перезатвердження
положень університету**

На підставі Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 №2145-VIII, Закону України «Про вищу освіту», «Положення про організацію освітнього процесу в ТДАТУ», Стратегії розвитку ТДАТУ на 2019-2029 рр., «Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти в ТДАТУ», вимог міжнародного стандарту ISO 9001:2015 та Національного стандарту системи управління якістю освіти ДСТУ EN ISO 9001:2018, Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» від 23.03.2016 р. №261, Постанови Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. №44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти (наукової установи) про присудження ступеня доктора філософії» тощо та з метою оновлення нормативної бази університету відповідно до вимог чинних нормативних документів,

НАКАЗУЮ:

1. Перезатвердити перелік оновлених положень ТДАТУ з організації освітнього процесу (далі – Положення):

- Положення про дуальну форму здобуття вищої освіти в Таврійському державному агротехнологічному університеті імені Дмитра Моторного;
- Положення про проведення практик здобувачів вищої освіти в Таврійському державному агротехнологічному університеті імені Дмитра Моторного;
- Положення про порядок та умови обрання навчальних дисциплін за вибором здобувачів вищої освіти в Таврійському державному агротехнологічному університеті імені Дмитра Моторного;
- Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти наукових ступенів доктора філософії та доктора наук у Таврійському державному агротехнологічному університеті імені Дмитра Моторного;

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО**

Відділ аспірантури і докторантури

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО НАУКОВОГО КЕРІВНИКА АСПРАНТА,
ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ
У ТАВРІЙСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ АГРОТЕХНОЛОГІЧНОМУ
УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО**

**Запоріжжя
2025**

Положення про наукового керівника аспіранта, здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії у Таврійському державному агротехнологічному університеті імені Дмитра Моторного Ломейко О.П., Панченко А.І., Кувачов В.П., Галько С.В., Іванова І.Є., Колокольчикова І.В., Шокарев О.М., Шарова Т.М., Тараненко Г.Г. Запоріжжя: ТДАТУ, 2025. 10 с.

Положення про наукового керівника аспіранта, здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії у Таврійському державному агротехнологічному університеті імені Дмитра Моторного розроблено відповідно до вимог Закону України «Про вищу освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», Постанови Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти (наукової установи) про присудження ступеня доктора філософії» та ін.

Метою зазначеного Положення є визначення основних обов'язків наукового керівника аспіранта, здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного, а також опис порядку його призначення та заміни.

Авторський колектив:

Ломейко О. П. – перший проректор, к.т.н., доцент

Панченко А.І. – проректор з наукової роботи д.т.н., професор

Кувачов В.П. – декан МТ факультету, д.т.н., професор

Колокольчикова І.В. – деканка факультету ЕБ, д.е.н., професорка

Галько С.В. – декан факультету ЕКТ, к.т.н., доцент

Іванова І.Є. – деканка факультету АТЕ, к.с.г.н., доцентка

Шокарев О.М. – керівник ННІ ЗУП, к.т.н., доцент

Шарова Т.М. – начальниця ННЦ, д.філол.н., професорка

Тараненко Г.Г. – завідувачка відділу аспірантури та докорантури, к.п.н., доцентка

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО
Протокол засідання Науково-
методичної ради ТДАТУ
від 26 травня 2025 року № 9

ЗАТВЕРДЖЕНО
Протокол засідання
Вченої ради ТДАТУ
від 26 травня 2025 року № 10

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Положення про наукового керівника аспіранта, здобувача (надалі – аспіранта (здобувача)) вищої освіти ступеня доктора філософії у Таврійському державному агротехнологічному університеті імені Дмитра Моторного (далі – Положення) розроблено на підставі:

- Закону України «Про вищу освіту»;
- Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність»;
- Закону України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки»;
- Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261;
- Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 зі змінами;
- Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44;
- Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579;
- Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти наукових ступенів доктора філософії та доктора наук у Таврійському державному агротехнологічному університеті імені Дмитра Моторного;
- Положення про присудження наукового ступеня доктора філософії у Таврійському державному агротехнологічному університеті імені Дмитра Моторного;
- Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу в Таврійському державному агротехнологічному університеті імені Дмитра Моторного, а також інших чинних нормативно-правових актів.

1.1. Науковий керівник здійснює, згідно з освітньо-науковою програмою навчання аспіранта (здобувача), підготовку, контроль, забезпечення виконання освітньо-наукової програми та всіх вимог, які пред'являються МОН України при захисті дисертаційної роботи за даною спеціальністю аспірантом (здобувачем), впродовж часу, що визначається строком навчання аспіранта (здобувача) у аспірантурі Таврійському державному агротехнологічному університеті імені Дмитра Моторного (далі – Університеті).

1.2. Аспіранту (здобувачу) протягом місяця з моменту зарахування до аспірантури, на підставі рішення вченої ради, відповідним наказом ректора Університету призначається науковий керівник з науковим ступенем доктора наук з числа науково-педагогічних працівників Університету. Як

виняток, за рішенням вченої ради Університету, право керівництва аспірантами може бути надане кандидату наук (доктору філософії) з числа науково-педагогічних працівників Університету за умов відповідності вимогам зазначеним у п. 1.3. цього Положення.

1.3. За поданням кафедри і вченої ради факультету вчена рада Університету може прийняти рішення про надання дозволу керівництва аспірантами (здобувачами) кандидату наук (доктору філософії) з числа науково-педагогічних працівників Університету, рівень наукової активності якого засвідчується виконанням за останні п'ять років не менше трьох з наступних умов:

1) наявність наукової публікації у періодичному виданні, яке включено до наукометричних баз, зокрема Scopus або Web of Science Core Collection, рекомендованих МОН (у тому числі у співавторстві);

2) наявність наукових публікацій у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України, та/або авторських свідоцтв, та/або патентів загальною кількістю п'ять досягнень;

3) позитивна динаміка цитувань наукових праць;

4) наявність виданого підручника чи навчального посібника або монографії (у разі співавторства – з фіксованим власним внеском);

5) наукове керівництво (консультування) здобувача, який одержав документ про присудження наукового ступеня;

6) участь у міжнародному науковому проєкті/залучення до міжнародної експертизи;

7) проведення навчальних занять іноземною мовою (крім мовних навчальних дисциплін) в обсязі не менше 50 аудиторних годин на навчальний рік;

8) робота у складі експертних рад з питань проведення експертизи дисертацій МОН або галузевих експертних рад Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, або Акредитаційної комісії, або їх експертних рад, або міжгалузевої експертної ради з вищої освіти Акредитаційної комісії, або трьох експертних комісій МОН (зазначеного Агентства, або Науково-методичної ради) науково-методичних комісій з вищої освіти МОН, або робочих груп з розроблення стандартів вищої освіти України;

9) виконання функцій наукового керівника або відповідального виконавця наукової теми (проєкту), або головного редактора/члена редакційної колегії наукового видання, включеного до переліку наукових фахових видань України, або іноземного рецензованого наукового видання;

10) організаційна робота в Університету на посадах ректора (проректора), завідувача кафедри (заступника завідувача), вченого секретаря Університету, відповідального секретаря приймальної комісії та його заступника;

11) участь в атестації наукових кадрів як офіційного опонента або члена спеціалізованої вченої ради;

12) присвоєння вченого звання професора.

1.4. Науковий керівник, який є доктором наук, може здійснювати одночасне наукове керівництво не більше п'яти здобувачів наукових

ступенів, включаючи тих, що здобувають науковий ступінь доктора наук.

1.5. Науковий керівник, який має ступінь кандидата наук (доктора філософії), може здійснювати одночасне наукове керівництво роботою над дисертаціями не більше трьох здобувачів наукового ступеня доктора філософії.

1.6. Рішенням вченої ради Університету аспіранту може бути призначено два наукових керівники з відповідним розподілом годин навчального навантаження та обов'язків між ними.

1.7. У разі переведення наукового керівника на іншу кафедру Університету, аспірант переходить до її складу разом з науковим керівником автоматично на підставі наказу ректора про зарахування (переведення) на роботу науково-педагогічного працівника на нову кафедру.

1.8. На здійснення наукового керівництва роботою над дисертацією одного аспіранта (здобувача) науковому керівникові відводиться щороку 50 академічних годин навчального навантаження. Вчена рада Університету з урахуванням потреб аспіранта та ефективності роботи наукового керівника з підготовки докторів філософії може відвести більшу кількість годин навчального навантаження керівникові з їх оплатою за рахунок коштів спеціального фонду Університету.

1.9. Рішенням Вченої ради Університету аспіранту (здобувачу) може бути призначено два наукових керівники з відповідним розподілом годин навчального навантаження та обов'язків між ними.

II. ОBOB'ЯЗКИ НАУКОВОГО КЕРІВНИКА

2.1. Науковий керівник зобов'язаний знати вимоги, які пред'являються МОН України до дисертаційних досліджень на здобуття наукового ступеня кандидата наук та доктора філософії.

2.2. Науковий керівник аспіранта несе особисту відповідальність перед вченою радою та ректором Університету за належне та своєчасне виконання своїх обов'язків.

2.3. У терміни, що визначаються строками підготовки аспіранта (здобувача) у Університету, науковий керівник зобов'язаний:

- брати участь у складанні індивідуального навчального плану роботи аспіранта (здобувача);

- контролювати виконання аспірантом (здобувачем) індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану;

- здійснювати наукове керівництво роботою аспіранта (здобувача) над дисертацією;

- надавати аспіранту (здобувачу) консультації щодо змісту і методології наукових досліджень;

- сприяти публікації наукових статей аспірантами з наукового напрямку підготовки дисертації:

- 1) у фахових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України,

- 2) у періодичних наукових виданнях інших держав, які входять до Організації економічного співробітництва та розвитку та/або Європейського

Союзу, або закордонних виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus;

- забезпечувати та контролювати проходження педагогічної практики аспірантом (здобувачем);

- сприяти проходженню захисту дисертації здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії згідно календарного плану його наукової роботи до завершення навчання в аспірантурі.

2.4. Науковий керівник несе персональну відповідальність за своєчасне проходження аспірантом атестацій про виконану навчально-наукову роботу за звітний період, а також проходження асистентської практики. Під час річних/проміжних звітів аспірантів (здобувачів) науковий керівник підтверджує достовірність результатів, наведених у звітах та надає висновок про результати роботи за звітний період з зазначенням відсотку виконання дисертаційної роботи. Висновок наукового керівника є вирішальним.

2.5. Науковий керівник має бути присутнім на засіданні вченої ради факультету, на яких проводиться атестація аспірантів.

2.6. У разі невиконання навчально-наукової роботи аспірантом навчальний відділ Університету за поданням відділу аспірантури та докторантури Університету здійснює перерозподіл годин навчального навантаження на керівництво аспірантурою науково-педагогічному працівнику, який здійснює наукове керівництво аспірантом.

2.7. Після отримання остаточного варіанту дисертаційної роботи науковий керівник діє згідно Положення про присудження наукового ступеня доктора філософії у Таврійському державному агротехнологічному університеті імені Дмитра Моторного.

2.8. У своїй повсякденній роботі науковий керівник аспіранта повинен:

- постійно підвищувати свою кваліфікацію і комунікаційні навички;

- прагнути до вивчення та впровадження передового досвіду керівництва науковими дослідженнями;
- показувати приклад порядності, толерантності та поваги до чужої думки, надавати допомогу своїм аспірантам в оволодінні навичками й уміннями наукової полеміки та дискусії;
- разом із аспірантом дотримуватись принципів академічної доброчесності, використовуючи у науковій та дослідницькій діяльності лише перевірені та достовірні джерела інформації та грамотно посилатися на них.

2.9. Якщо дисертація, в якій виявлено академічний плагіат, була захищена у разовій спеціалізованій вченій раді, науковий керівник, члени цієї ради та офіційні опоненти, які надали позитивні висновки про наукову роботу, позбавляються права брати участь у роботі разових спеціалізованих вчених рад строком на два роки, а заклад вищої освіти (наукова установа) позбавляється права створювати разові спеціалізовані вчені ради строком на один рік.

ІІІ. ЗМІНА НАУКОВОГО КЕРІВНИКА АСПІРАНТА

3.1. Зміна наукового керівника аспіранта (здобувача) проводиться у таких випадках:

- за взаємною згодою наукових керівників, які засвідчують її своїми підписами на заяві аспіранта (здобувача);
- у разі зміни напряму дисертаційної роботи (його теми та/або мети, об'єкта чи предмета);
- неможливості науковим керівником виконувати свої обов'язки (смерть, важка хвороба, звільнення з Університету, тривале відрадження (більше 6 місяців).

3.2. Зміна наукового керівника аспіранта (здобувача) здійснюється рішенням вченої ради Університету і вводиться у дію наказом ректора.

3.3. Для розгляду питання щодо зміни наукового керівника аспірант (здобувач):

- пише заяву на ім'я голови вченої ради Університету, яка розглядається на засіданні кафедри (до якої прикріплений аспірант (здобувач)) та вченої ради факультету;
- додає до заяви обґрунтування теми дисертаційної роботи (з підписами наукового керівника та аспіранта (здобувача)), рішення засідання кафедри та вченої ради факультету;
- на підставі рішення Вченої ради Університету аспірант (здобувач) пише заяву на ім'я ректора, в результаті чого зміна наукового керівника вводиться в дію наказом ректора.

3.4. У випадку зміни наукового керівника, у зв'язку зі звільненням з Університету, науковий керівник, який звільняється, до моменту подання заяви на звільнення зобов'язаний розглянути питання про зміну наукового керівника свого аспіранта (здобувача) на засіданні кафедри та надати йому пропозиції нових наукових керівників.

3.5. При необхідності зміни наукового керівника, у разі не подання аспірантом (здобувачем) заяви про зміну наукового керівника, кафедра (до якої прикріплений аспірант (здобувач)), врахувавши спеціальність та тематику дисертаційної роботи здобувача, зобов'язана призначити наукового керівника серед відповідних науково-педагогічних працівників Університету.

IV. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

4.1. Дане Положення розглядається й ухвалюється вченою радою Університету та вводиться у дію наказом ректора.

4.2. Зміни та доповнення до Положення розглядаються й ухвалюються вченою радою Університету за поданням завідувача відділу аспірантури і докторантури та вводяться у дію наказом ректора.